

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Consiliul Comunal Tohatin,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Miron Nicolae împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul comunal Tohatin, Primăria comunei Tohatin și executorului judecătoresc Vasian Nicolae cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești și repararea prejudiciului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016 prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Consiliul comunei Tohatin și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 octombrie 2015 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 29 iunie 2015, Miron Nicolae a depus cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Consiliul comunal Tohatin, Primăriei com. Tohatin și executorului judecătoresc Vasian Nicolae cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești și repararea prejudiciului.

În motivarea acțiunii a indicat că în legătură cu faptul că casa construită în anul 1974 pe terenul atribuit pentru construcția casei, a devenit nelocuibilă în urma calamităților naturale, prin decizia Consiliul com. Tohatin nr. 1/20 din 24 februarie 2006, i-a fost atribuit în mod repetat un teren pentru construcția casei de locuit individuale.

Ulterior însă, necătfînd la faptul că administrația publică locală Tohatin a primit indicații speciale de la Departamentul Stării Excepționale și Protecției Civile, Primăria com. Tohatin a luat o altă atitudine și a anulat Consiliul com. Tohatin nr. 1/20 din 24 februarie 2006.

Menționează reclamantul că s-a adresat în instanța de judecată și prin hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 24 octombrie 2012 a fost obligată Primăria com. Tohatin în termen de 30 de zile de la devenirea hotărârii judecătorești irevocabile să atribuie terenul dispus prin decizia Consiliului com. Tohatin 1/20 din 24 februarie 2006.

Pe parcursul anilor s-a adresat în repetate rânduri către Primăriei com. Tohatin în vederea executării hotărârii judecătorești și atribuirii terenului pentru construcția unei case individuale dar s-a ales doar cu promisiuni, hotărârea judecătorească ne fiind executată pînă în prezent.

Astfel, susține că urmare a neatribuirii lotului de teren pentru construcția casei, familia sa a fost nevoită pe parcursul a 10 ani să locuiască într-o locuință avariata și care conform concluziei specialiștilor prezintă pericol pentru viața.

Mai indică reclamantul că la 27 martie 2012 s-a adresat cu o cerere către Consiliul com. Tohatin solicitînd executarea benevolă a titlului executoriu nr.3-23/2011 și achitarea sumei de 5000 lei dispusă spre încasare prin hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 12 septembrie 2011. Dat fiind faptul că la cererea adresată nu a primit nici un răspuns a înaintat titlul executoriu nr.3-23/2011 spre executarea silită executorului judecătoresc Vasian Nicolae care a intentat procedura de executare însă, hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 12 septembrie 2011 nu a fost executată.

Totodată, indică reclamantul că în temeiul hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 25 februarie 2010, prin care a fost încasat din contul Consiliului com. Tohatin în beneficiul dînsului suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciul moral a fost emis titlul executoriu nr.3-10/10 și înaintat spre executare silită executorului Nicolae Vasian, care, la fel, nu a fost executat din motiv că Consiliul com. Tohatin a refuzat executarea acestuia, iar executorul judecătoresc nu a întreprins măsurile necesare pentru executarea silită, fapt prin care i-a fost cauzat și un prejudiciu moral considerabil.

Subsecvent indică că în anul 2003 de către Judecătoria Ciocana mun. Chișinău a fost transmis spre executare Biroului executorilor judecătorești Ciocana titlul executoriu nr. 1-111/03, prin care s-a dispus încasarea în beneficiul său în mod solidar din contul lui Svirida Eugeniu și Cobzac Alexandru a sumei de 4 200 lei.

La acest capitol mai indică că între timp Svirida Eugeniu a comis și alte infracțiuni pentru care a fost privat de libertate, iar în anul 2008 în legătură cu eliberarea lui Cobzac Alexandru din detenție Judecătoria Ciocana mun. Chișinău a eliberat un alt titlu executoriu privind încasarea sumei de 4 200 doar de la Cobzac Alexandru.

Din motiv că titlul executoriu respectiv a fost înaintat spre executare executorilor judecătorești și nu a fost executat, fiind restituit fără executare, s-a adresat în instanța de judecată și deși, prin hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 01 februarie 2010 executorul judecătoresc a fost impus să reia procedura de executare, titlul executoriu nu a fost executat.

Concomitent invocă reclamantul că în anul 2001, în baza hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău emisă pe cauza nr. 1-790/01, instanța a remis spre executare titlul executoriu privind încasarea din contul lui Nemțov Iurie în beneficiul său a sumei de peste 1 000 lei, care, la fel, nu a fost executat.

Mai mult decît atît, titlul executoriu respectiv. după mai mulți ani de neexecutare, a fost pierdut de către Biroului executorilor judecătorești Ciocana mun. Chișinău. Ulterior, la indicația Departamentul executorilor judecătorești a RM a fost reînnoită procedura de executare, iar la 05 mai 2009 titlul executoriu a fost restituit fără examinare.

Menționează că neexecutarea de către executorul judecătoresc a titlurilor executorii menționate a creat întregii sale familii situații de stres și nervozitate și a cauzat mari pagube.

Iar, neexecutarea de către Primăria com. Tohatin a titlului executoriu emis în baza hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 14 februarie 2010 și neatribuirea terenului pentru construcția casei la care a fost îndreptățit în baza acestei hotărâri, l-a lipsit de dreptul la locuință i-a înrăutățit starea de sănătate, și a cauzat prejudicii morale și materiale întregii familiei sale.

Indică că atât el și soția sa Miron Elena sunt invalizi, soția fiind totalmente paralizată, iar neexecutarea hotărârilor judecătorești menționate nu poate rămânea doar o simplă constatare și necesită o recompensare bănească, pe care o estimează la suma de 100 000 lei și care consideră că urmează a fi achitată de către stat.

Solicită, obligarea administrației publice locale Tohatin să execute hotărârea judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 24 octombrie 2012 prin atribuirea terenului de facto, repararea prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârilor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 octombrie 2015, acțiune a fost admisă parțial, fiind constatat faptul încălcării dreptului lui Miron Nicolae la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești:

- nr. 3-44/202 din 24 octombrie 2012 la acțiunea lui Miron Nicolae împotriva Consiliul comunal și Primăria Tohatin mun. Chișinău cu privire la obligarea atribuirii de facto în natură a terenului și încasat în acest sens în beneficiul lui Miron Nicolae din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor prejudiciul moral cauzat în mărime de 20 000 lei.

- nr.3-10/10 din 25 februarie 2010 la acțiunea lui Miron Nicolae împotriva Consiliului local comunal și Primăria Tohatin mun. Chișinău cu privire la obligarea explicării motivelor refuzului și încasarea a sumei și încasat în acest sens în beneficiul lui Miron Nicolae din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor prejudiciul moral cauzat în mărime de 5000 lei.

- nr. 3-23/2011 la acțiunea lui Miron Nicolae împotriva Consiliul comunal Tohatin cu privire la anularea deciziilor și încasarea a sumei și încasat în acest sens în beneficiul lui Miron Nicolae din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor prejudiciul moral cauzat în mărime de 4000 lei.

- nr.1-111/2003 din 23 ianuarie 2003 emisă în cauza penală, privind încasarea în mod solidar din contul lui Cobzac Alexandru și Svirida Eugeniu în beneficiul lui Miron Nicolae a datoriei și în acest sens fiind încasat beneficiul lui Miron Nicolae din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor prejudiciul moral cauzat în mărime de 10 000 lei.

Totodată, a fost respinsă ca fiind depusă tardiv cererea depusă de Miron Nicolae cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 1-709/01 emisă în cauza penală, privind încasarea datoriei de la Neamțev Iurii și a fost încasat în beneficiul lui Miron Nicolae din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor suma de 109, 50 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, în rest acțiunea fost respinsă din lipsă de temeii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016 au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Consiliul com. Tohatin și menținută hotărârea primei instanțe.

La 05 septembrie 2016 Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

În context, a invocat prevederile art. 239, 373 alin. (1) Cod civil și a menționat că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat normele de drept material care reglementează aprecierea prejudiciului moral.

Totodată, susține că la aprecierea termenului rezonabil de executare instanța de apel nu a ținut cont de complexitatea obiectului executării.

La acest capitol menționează că potrivit raportului executorului judecătoresc Vasian Nicolae nr. 179-7r/15 din 25 septembrie 2015, în vederea executării titlului executoriu nr. 3-10/10 din 25 februarie 2010 și titlului executoriu nr. 323/11 din 12 septembrie 2011 emise de Judecătoria Ciocana mun. Chișinău care prevăd încasarea din contul autorității administrației publice locale a sumei de 2000,00 lei respectiv 5 000,00 lei prin decizia Consiliului com. Tohatin nr. 4/3 din 10 septembrie 2015 s-a dispus alocarea surselor financiare în sumă de 7 000,00 lei, care vor fi transferate la contul executorului judecătoresc.

Iar, în cadrul ședinței de judecată reclamantul Miron Nicolae a recunoscut că a primit deja mijloacele bănești alocate pentru executarea acestor documente executorii.

Mai afirmă că instanța de apel a lăsat fără apreciere și faptul că Primăria și Consiliul com. Tohatin în referința nr. 231 din 11 august 2015 anexată la materialele dosarului, a indicat că anterior documentele executorii nu au fost executate din motiv că Miron Nicolae a renunțat la mijloacele bănești, cu condiția alocării lotului sub construcție fiicei Topala Lilia fără încheierea contractului de schimb între Primărie și Miron Nicolae cum prevede decizia nr. 1/20 din 24 februarie 2006.

Iar, cât privește neexecutarea hotărârii Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 24 octombrie 2012, indică recurentul că la materialele pricinii nu este anexată cererea lui Miron Nicolae privind intentarea procedurii de executare și nici încheierea executorului judecătoresc de intentare a procedurii de executare.

La 27 septembrie 2016, Consiliul comunal Tohatin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii cerințelor înaintate de Miron Nicolae cu emiterea unei noi hotărâri în partea dată prin care cerințele să fie respinse ca neîntemeiate.

În motivarea recursului a invocat că la adoptarea soluției instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar și unilateral probele anexate la dosar, au aplicat eronat normele de drept material și au interpretat eronat legea, fapt ce a dus la soluționarea greșită a pricinii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din materialele cauzei copia deciziei instanței de apel din 07 iulie 2016, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurenților Ministerul Justiției al RM și Consiliului comunal Tohatin prin scrisoarea nr. 21430-4 din 27 iulie 2016 (f.d. 263 Vol. I).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor

legale și au declarat recursurile la 05 septembrie 2016 și respectiv la 27 septembrie 2016 împotriva deciziei instanței de apel din 07 iulie 2016 în termen.

La 30 septembrie 2016, în adresa intimatului Miron Nicolae au fost expediate copiile recursurilor cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și Consiliului com. Tohatin sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și Consiliului com. Tohatin nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu au invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recursuri se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și Consiliului com. Tohatin asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către recurenților Ministerul Justiției al RM și Consiliului com. Tohatin ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Consiliul Comunal Tohatin, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță